

**LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA**

PERIÓDICH SATIRIC

MUMORISTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 centims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 centims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BRO

JOSEPH J. TEJADA

Fill de la hermosa Cuba
entrà en lo camp del Art,
y cada instant que hi passa
semebla que sigui un any.
Ara tot just comensa
y ja s'ha colocat
allà hont sòls se colocan
pintors de cabells blanxs.

CRÒNICA

UNA COMEDIA

¡Vaya un escàndol més de punta no's va promoure dias endarrera en certa casa *non sancta* del carrer del Hospital! Empleo la forma *non sancta* per ser anys enrera la que usaven en sas gacetillas los periódichs neos, *Brusi inclusive*. Y ja veurán prompte com obro molt *santament* al ferho aixís.

Desseguida va formarse un gran rotllo de gent davant de la casa en qüestió, en la qual s' havían sentit crits, gemechs, xiscles y tot lo necessari pera fer parar als transeunts, incluss á aquells que van més depressa.

—¿Qué ha passat? —preguntavan molts.

Y algú que deya estar enterat del assumpto, contava que certs individuos de la Societat dels Pares de Familia s' havian ficat allí dintre, y després de amenassar á la mestressa de la casa en formes molt grosseras, havían maltractat á una de las vestals consagradas al culte de la Venus impúdica.

De aquesta versió mateixa se varen fer eco al dia següent alguns periódichs de la localitat, afe-gint que 'ls individuos, en número de quatre, detinguts per la policia, van ser conduits al govern civil.

Y l' endemà passat, los mateixos periódichs que havian donat la notícia, publicavan una gacetilla oficiosa, afirmant que 'ls quatre esparbers que s' havian introduhit al colomar, al ferho com á representants de l' *Associació dels Pares de Familia*, havian comés un verdader abús.

De manera que avuy tenim *Pares de familia* de veras y *Pares de familia* de par riure.

¡Vejin si n' estém de bén posats!

* *

Seria necessari que's prenguessin las degudas precaucions per evitar que aquest cas se repetís.

Los *Pares de familia* auténtichs han de tenir en ferho un interès especialíssim, desde l' moment que qualsevol bromista pot usurparlos las facultats qu' ells s' han arrogat en bé de la moral y tirar á broma la missió qu' ells practican pél costat serio, la missió qu' ells agafan sempre pel cantó que crema.

Y o hi ha que dir si resulta distreta y fins re-creativa aqueixa missió degudament explotada.

Ab seguir una per una totes las casas *non sanctas* de la ciutat, hi ha feyna de sobras per totes las nits de l' any. ¡No hi ha poch que fer en cada casa!... Comensant per esparverar á las mestresses y á las guardianas, y acabant per dirigir una prédica tendre á cada coloma extraviada, calculin quin manantial més inagotable d' emocions y de sorpresas!

Y quan alguna d' elles, conmoguda per las reflexions morals de l' orador se mostri propicia á cambiar de vida, llavors lo pare de familia fingit, podrà dirli:

—Molt ben pensat, filla meva. Ja veurás, víname'n ab mí, y jo 't posaré un piset pel meu compte.

Naturalment, al sentir aixó, la mestressa s' posará feta una furia, traurà foch pels caixals, renegarà com un carreter, y fins es molt probable que reparteixi algunas esgardissadas. Las cadiras llavors aniran en l' ayre, se volcarán los mobles, se trencaran los vidres, s' armará un terratrémol de cent mil dimonis, y en lo moment de compareixe 'ls agents de l' autoritat, los bromistas escorrerán lo bulto, dihent:

—Apa, noys, guillém, que aquí ja estém llestos. Cap á un' altra casa.

* *

Tots aquests abusos, tots aquests gatuperis poden cometres ab molta facilitat á la sombra de a instituciò dels *Pares de familia*.

Vegin, per consegüent, si no es del cas prevenir las falsificacions.

Al efecte, crech que lo menos que pot ferse es que 'ls *Pares de familia* verdaders y auténtichs, adoptin un uniforme especial que 'ls distingeixi de las demés personas. Qualsevol socio de l' Academia de Sant Lluch pot provehirlos del correspondent figurí. Y cas que l' artista no vulga trencar-se l' cap inventant un vestit aproposit, no ha de serli gens dificil ressucitar lo trajo que vestian los *golillas* del Sant Ofici: lo barret de teula, la capeta curta, lo cos cenyit, las calzas bombadas, las mitjas negras y las sabatas ab civella. Y per donar un carácter més simbólich al uniforme, en lo punt de unió de las dos cuixas, s' hi podrían colgar un gran pampol, porque als veurels passar, fins las personas més indoctas en materia de indumentaria, poguessin dir:

—Aquest es de la *Fulla*.

Si no's vol apelar á aquest sistema, llavors no hi ha més remey que aplicar á la societat dels *Pares de familia* la lògica qu' ells mateixos preconisán.

Succeheix un abús qualsevol, un escàndol, un crim, com per exemple l' atentat de la Gran-Via, y als ditxosos senyors de la *Fulla* 'ls falta temps pera dir:

—De tot aixó qui 'n té la culpa es la llibertat. Suprimiu la llibertat y no passarà.

Donchs, de la mateixa manera será precis que diguem nosaltres:

—Hi ha qui fingintse individuo de la *Fulla* se'n vá á una casa *non sancta* á moure xivarri. Suprimiu l' associació de la *Fulla* y s' evitarán aquests escàndols.

UNA TRAGÉDIA

De un fulano que havia estat á Amèrica acumulant una fortuna colossal ab lo suor dels negres, y que després se 'n vingué á Espanya, logrant aumentarla de una manera portentosa, deya una persona que l' coneixia bé per haver sigut víctima de las sévas combinacions financieras:

—Desenganyéuvos: la manera més segura d' enriquirse consisteix en contreure la febre negra. Aquesta enfermetat acostuma á invadir la part espiritual de la persona, y 's manifesta en relació ab la vida exterior, veyenthó negre tot. Aixís, al que sufreix tal dolencia, fins los blanchs se li figuran negres y com á tals los tracta y 'ls explota.

Serveixi aquesta apreciació de preàmbul á una historia tràgica, ignorada de moltes personas que ab indiferència sols pogueren enterarse del últim capítul, consignat en la crònica local de alguns diaris, en la forma de costüm:

«Ahir lo primer capitá de tal vapor trasatlàntich vá aixecarse la tapa del cervell disparantse un tiro de revòlver.»

Ab aquesta senzilla noticia y ab alguns detalls respecte á la manera com varen trobar al infelis suicida, tancat dintre del camarot, ab lo crani destrosat y jagut sobre un bassal de sanch, considera la prempsa haver fet lo bastant pera satisfer la curiositat dels seus lectors.

Y no obstant, raras vegadas existeix un desenllàs tan brutal, sense precedents que l' justifiquin

ó que quan menos l' expliquin més ó menos satisfactoriament.

Figúrinse qu' existeix un marino honrat, decent, molt apte y excessivament pondonorós, mala condició aquesta última pera fer carrera. Lo marino fá algún temps que careix de ocupació, tenint muller y fills á qui mantenir: la historia trista de tants sers desventurats que no desitjan més que traballar pera guanyarse la vida y considerarse felissons.

Per últim, gracias á poderosas recomendacions alcansa la plassa de primer oficial de á bordo, en un vapor trasatlàntich, veyentse ab aixó lo cel obert.

Pero al pendre possessió, comensan á refredarse las ilusions que s' havia forjat. Per noticias que ha rebut, compren desseguida que l' cárrech que

ocupa, algú altre que té dintre del barco mando superior al seu l' ambiciona per favorir ab ell á un seu protegit.

Mes no importa: l' marino, práctich en la navegació, poseedor de una historia brillant, qu' en tots los mars té páginas honrosas, sabrà ab sos bons serveys llimar totes las aspresas y atraures la consideració dels seus superiors.

¡Pobre ilús! No basta saber navegar pel Atlàntich; es necessari també saber navegar pel mar de la vida.

Un dia, per ordre del capitá, hagué de passar á las oficinas del navier á recullir una suma destinada á pagar los adelantos de la tripulació. Rebé la cantitat en bitllets, y l' *pico* consistent en unas cent pessetas, embolicat en un paper, en forma de cartutxo. Sense contar la suma, ni revisar las mo-

LA PUBILLA Y EN RODOREDA

—Escolti, don Joseph, ja que diu que li arreglan la *copla*, veji d' arreglar també las solfas no tocant sempre l' mateix, y, sobre tot ¡no se 'n vaji á fóra tan sovint!

nedes—¿per qué havia de ferho? ¿no seria això donar una mostra de desconfiansa?—se'n tornà à bordo.

Y allà s' trobà ab que las pessetas del cartutxo, no eran pessetas; eran céntims.

—Bah! Haurà sigut una equivocació—pensà 'l marino, y no tingué prou temps pera corre à desferla. Tornà à l' oficina, féu present lo que acabava de succehirli, y allà sigue objecte de una recepció gens satisfactoria.

—L' obligació de un oficial es dirigir las sévases reclamacions al capitá. Ab lo capitá y ningú més s' ha d' entendre. Això vosté deuria saberho de sobras!....

—Pero.... Jo hi vingut per ordre seva à recullir los diners, y es lo cas que equivocadament sens dupte se m' ha donat aquest cartutxo....

—Lo cartutxo deixil aquí: això s' arreglarà. Pero 'l seu puesto es à bordo.

—Si 'm permet....

—Basta! A bordo.

Lo marino experimentà 'l disgust que 's deixa compendre. Tornà à bordo; mes desde llavoras ja no tingué un' hora de sosiego. Era un home blanch, y no semblava sino que l' haguessin pres per negre.

Passaren dos dias. Lo vapor anava à ferse à la mar, y en aquell precís moment, lo marino rebé un ofici de la casa armadora. Ab aquell ofici hi anava la séva cessantia y l' ordre de desembarcar.

Al enterarse de aquella comunicació sentí com un núvol que li enterbolia 'l cervell. Se veié desembarcat, ab l' equipatje sobre 'l moll, mentres lo vapor partia. Se veié vestit ab l' honrós uniforme, per adquirir lo qual, algun amich carinyós li havia adelantat alguns fondos, tal era l' estat apurat en que 's trobava al obtenir l' empleo. ¿Qué faria? ¿Tornaria à casa séva y diria à la séva esposa y als seus fills:—Aqui 'm teniu, m' han despedit com à una criada: m' han dat una puntada de peu: morimnos tots de una vegada, morimnos tots de miseria y de vergonya?

Oh; no! De à bordo ell no n' havia de surtir: en tot cas que le 'n traguessin mort. Aquell uniforme li serviria per empindre l' etern viatje.

Y's tancà al camarot, y empunya 'l revólver, y arronsà 'l dit indice.

Lo demés los periódichs ja ho referian l' endemà.

«Ahir lo primer capitá de tal vapor trasatlàntich vá aixecarse la tapa del cervell disparantse un tiro de revólver.»

***

Un mariner digué:

—Aquest no s' ho ha sapigut pendre com l' altre.
—¿Qué voleu dir?—van preguntarli.

—Que à un altre oficial també varen donarli un cartutxo de calderilla, en lloc de plata, y també van despedirlo.

—¿Y ell?

—Res de matarse: ell vá fers'hi à cops de puny. ¿Será veritat? ¿Es possible que 'l cordó de seda que l' emperador de la Xina envia als mandarins de que vol desferse, com indicantlos que 's penjin, se transformi aquí, entre cristians, en un cartutxo de monedas de cinch céntims? ¡Vaya una hassanya més gallarda!

¡Ah! Lo vapor ab sos felissos viatges de anada y tornada multiplicarà las riquesas dels que poch se deuen preocupar de que un home qu' ells han fet desgraciat se clavi un tiro. Per ells serà aquest un incident sense importància. Pero ¡ay! l' esposa y 'ls fills de la víctima, combatuts per la necessitat,

affligits per la desgracia, no sabrán imaginarse aquell vapor, sense veurel à través del mar, deixant darrera seu una estela roja, una estela de sanch.

La sanch del infelis suicida. La sanch de son pobre pare.

P. DEL O.

LAS DOS CREUS

(SONET)

Fa cinch anys que al devant de una nineta, trobantse lo meu cor com no 's pensava, al dirlí foll d' amor si m' estimava, un dols «sí» va sortir de sa boqueta.

Ab tot y no tenir jo una pesseta, veyent la voluntat que 'm demostrava, agrahit d' aquell àngel que anhelava d' or vareig regalarli una crehueta.

Casats avuy, sol viure molt contenta ¡mes.... jo no ho puch estar de cap manera! sogra.... fills... un gosset.... dida.... y criada.... ¡ja veuhen quina creu mes diferente! la que jo vaig donarli, molt lleugera la qu' ella m' ha donat ¡ay! molt pesada.

J. ALIMALIV.

GENT DISTINGIDA

Un observador ho ha dit:

«Dintre de cinch anys la mitat de las personas »portarà sombrero y l' altra mitat farà de sombrerer.»

La moda y 'l bon gust ho ordenan. La gorra, la mantellina y 'l mocador del cap rebaixan la dignitat humana y no vesteixen. Lo barret converteix al home en *senyor* y à la dona en *senyora*.

Ben clá ho diu l' article primer del còdich de la distinció:

«Lo sombrero es lo *para-rayos* de la persona. »Pósat barret y serás invulnerable à la maledicència y à la murmuració dels homes.»

Tant s' ha empapat la gent d' aquesta veritat, que avuy, à la vanguardia dels articles de primera necessitat, figura en primera linea 'l sombrero.

Al distribuir los seus habers, las personas decentes ja no diuhen:

—Tant per pa, tant per vi, tant per lloguer de casa....»

No: la primera partida del seu pressupost de gastos es aquesta:

—Tant per sombreros....»

Lo pa, 'l vi y 'l pis no portan pressa: en tot cas, no pagant al forner, ni al taberner, ni al amo de la casa, ja está arreglat tot.

Si la temperatura social pogués apreciarse ab termòmetro, veuríam que pél cantó de la honradès baixa; pero pél costat de la distinció puja.

Busquin vergonya: ni ab un fanal podrán trobarne. Demanin bon tó y elegancia: per tot n' hi ha de sobra.

En los albores de la època liberal hi havia polítics que deyan:

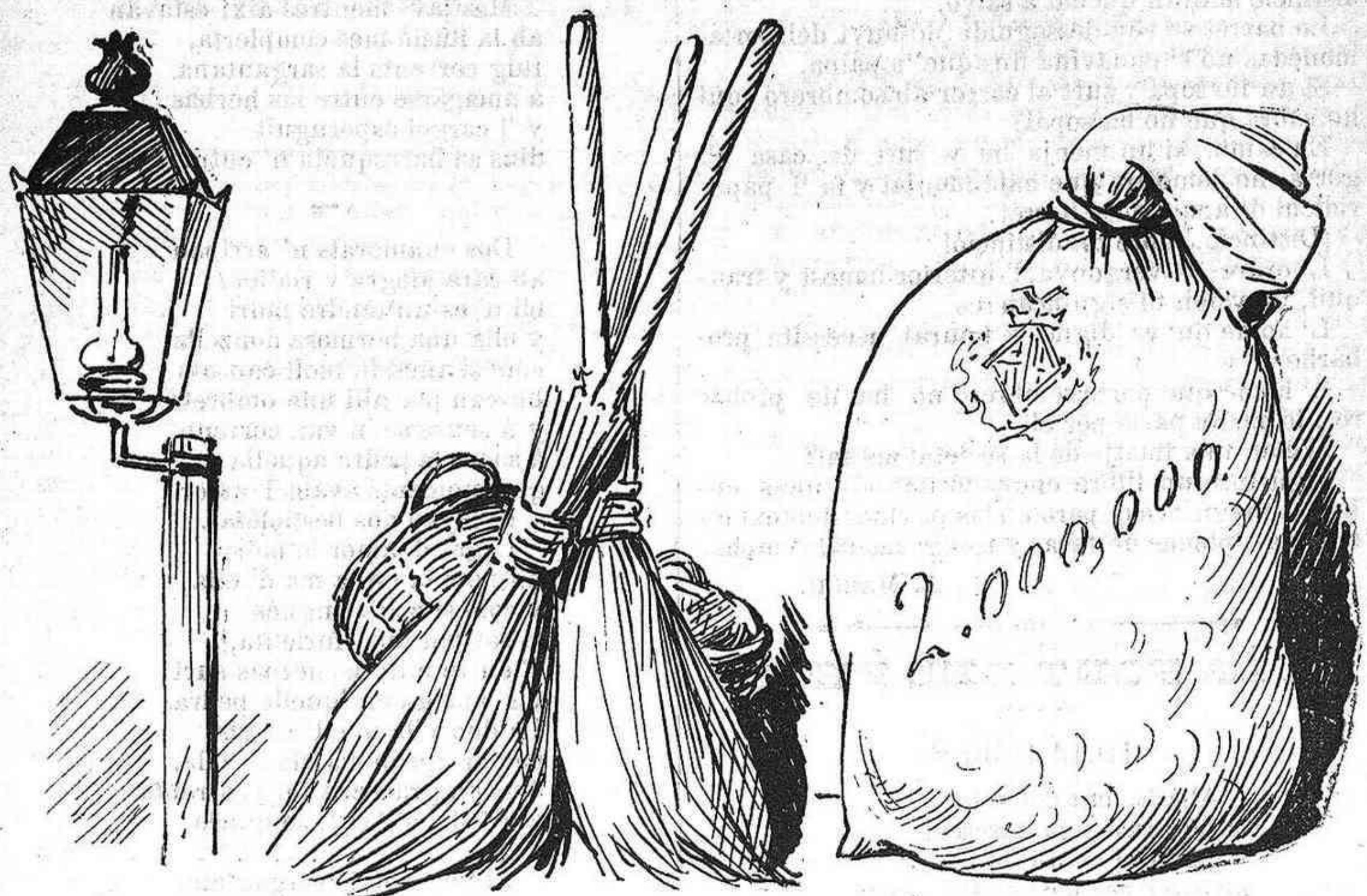
—Sálvinse 'ls principis y perdiuse las colonias.

Ara s' ha modificat una mica la frasse y 's diu senzillament:

—Que 's perdi tot, mentres la distinció se salvi.

¡Distingit!.... Es lo millor elogi que 's pot fer d' una persona.

ECONOMIAS MUNICIPALS

Petrolí gastat durant los mesos de juliol y Agost, los de las nits més curtes del any... 1.677 duros.

Escombras y cabassos. 1.375 duros.

Gastos del mes de Setembre, 2.000,000 pessetas.

Lo repertori de frases que antigament s' usava s' ha ajustat á aquesta corrent.

Ja no s' usa tot alló de:

«El consecuente patrício....»

«El desinteresado ciudadano....»

«El honrado concejal....»

Aixó es ranci, vell, tonto, cursi....

Lo que halaga es aixó:

«El distinguido orador....»

«La distinguida dama....»

«El distinguido hombre público....»

Hi ha persona que si ingressés en l'exèrcit, més s'estimaria ser soldat distingit que capitá sense distinció.

Per xó 'l sombrero, simbol y resúm de la elegancia indumentaria, ha adquirit tants entussias-
tas prossélits.

¿Qui no 'n porta avuy? ¿Qui resisteix al desitj,
més que al desitj, á la necessitat de posàrsen un
de ben gros, ben alt, ben ample, com més monu-
mental millor?

Peguin ullada al seu alrededor y no veurán sinó idòlatras del barret.

Lo trist empleat de quinze duros al mes, que no fuma, ni va al café.... ni es may á casa quan lo sastre truca á la séva porta.

Lo dependent de botiga que passa 'l dia dret darrera 'l taulell y la nit ajegut sobre las pessas d' india.

La senyora del capo de burots.

La esposa del cómich sense contracta.

La filla del cansalader.

La germana del repartidor d' entregas....

Es un torrent, una inmensa onada de barrets, que amenassa cubrirho y ofegarho tot.

Si 'n significa de sacrificis, per molta gent, aquest sello de distinció y elegancia!

Un sombrero, ben estudiad, es un curs complert de privacions y economía domèstica.

Mirin lo d' aquesta senyora. ¿Es bonich y fa goig, eh?

Pues aquest barret representa tres mesos de fer traus de calsotets de la Virreyna.

¿Y 'l d' aquest altra?

Es lo resultat d' una serie interminable de sopars compostos exclusivament de monjetas y patatas, alternant ab altres sopars de patatas y monjetas.

¿Y 'l d' aquest senyor? ¿Y 'l d' aquesta senyoreta? ¿Y 'l d' aquestas d' aquí? ¿Y 'l d' aquellas d' allà?

Economias apiladas xavo á xavo; céntims trets de la boca; rals acumulats rentant la roba á l' ayguera á altas horas de la nit ó apedassant hábilment las botinas y las polacas: vels'hi aqui lo que aquests barrets representan.

Pero ¡qué importan las privacions y la miseria amagada entre quatre parets, si quan se surt al carrer lo barret fa olvidarho tot y dóna á la persona lo barnís del bon té y de la elegancia?

Interróguinlos, preguntin á aquests senyors perqué representan aquesta comèdia y si volen ser franchs los podrán respondre:

—Es precis ferho aixís: avuy la societat viu de las apariencias.—

Y tindrán rahó. No escombrin lo pis, no fre-

guin, no rentin la casa; pero procurin que la fàt-xada del edifici sigui ben bonica.... y l' honor y la distinció haurán quedat à salvo.

Lo barret se veu desseguida: lo buyt del portamonedes no s' endavina fins que 's palpa.

Si un no sopa y surt al carrer ab sombrero, qui ho sabrà que no ha sopat?

En cambi, si un menja bé y surt de casa ab gorra, no demostra que haja menjat y fa 'l paper ridicol d' anar sense barret.

¡Distinció, sobre tot distinció!

L' ordre, la vergonya, l' interior honest y tranquil, no valen ni significan res.

L' home qu' es digne y honrat necessita probarho.

L' home que porta sombrero no ha de probarres: lo barret parla per ell.

¿Volen una imatje de la societat actual?

Figúrinse un llibre enquadernat ab unas cubertas magníficas, pero ab las pàgines del text estripadas, plenes de tacas y roseigades péls corchs.

A. MARCH.

À LA FONT DEL PETÓ

IDILI DOBLE

Allá la font del petó
la mes rica y pintoresca,
un dematí de Juliol
mentres per dalt de l' arbreda
los aucellets entonavan
cansons hermosas y alegres,
estaven parlant d' amor
acostadets à una pedra
un cargol de mitxa edat
y una sargantana vella.

¡Quin idili mes bonich
en aquells moments s' hi veyá!

¡quin goig feya aquel conjunt!
¡com gosava la parella!

Mes jay! mentres així estavan
ab la ilusió mes complerta,
fuig corrents la sargantana
à amagarse entre las herbas
y 'l cargol esporuguit
dins sa barrequeta n' entra.

Dos enamorats n' arriban
ab cara alegra y riallera
ell n' es un tendre fadrí
y ella una hermosa donzella,
com si anessin molt cansats
buscan per allí una ombreta
y à seure se 'n van corrents
à sobre la pedra aquella
que moments avans l' amor
s' hi feyan dos bestioletes.

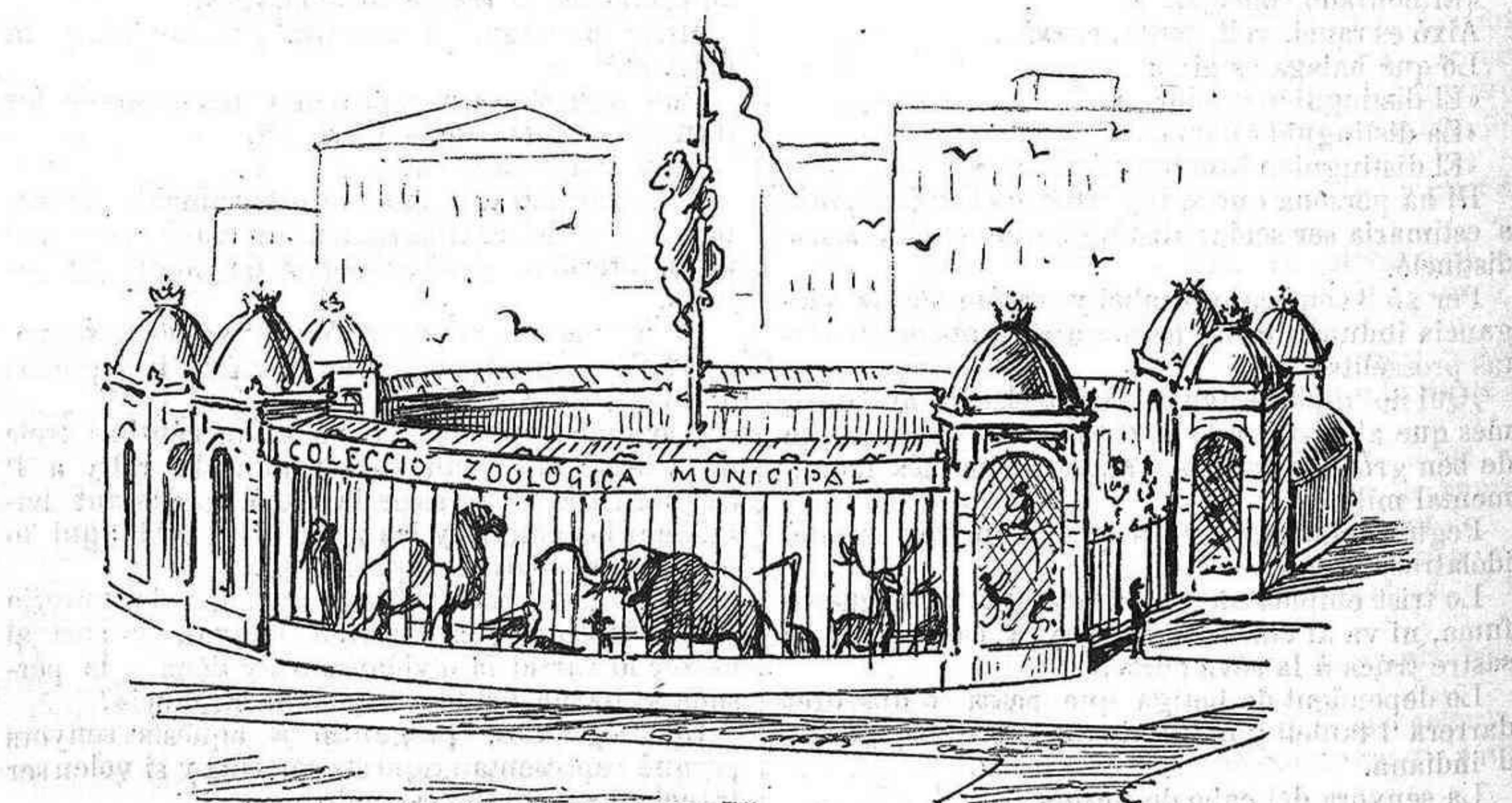
Cegat d' amor lo fadrí
un petó fa en la mà d' ella,
y com si celos tingués
la sargantana, furienta,
d' entre mitj las herbas surt
y s' amaga en 'quella pedra.
La donzella que l' ha vist
passar aprop mateix d' ella,
fent un gran crit fuig corrents
y 'l fadrí allí mut se queda.

Al veureho la sargantana
va exclamar:— «Preneu paciencia,
vosaltres m' heu destorbat
y ara jo prench la revenja.»

J. ASMARATS.

ARREGLO DE LA PLASSA DE CATALUNYA

(BUNYOLS MUNICIPALS)

Sembla que s' ha decidit,
com à solució més lògica,

instalarhi les grans fieras
de la Colecció Zoològica.

ART DE RESPIRAR

Tal com sona. Art—si, senyors,—art de respirar.

¿Qué s' havian cregut vostés? ¿Qué aixó del respirar ja estava involucrat ab la carnadura de la persona y que, per lo tant, un hom podia ferho sense estudi de cap classe?

Donchs estavan en un error. Ara s' ha averiguat que la funció de respirar es una feyna delicada y complicadíssima, subjecta á reglas, principis y procediments de comprensió no molt fàcil.

Un anglés es l' autor del descubriment: anglés y general de tropa, per anyadidura. Es dir qu' es una persona seria per tots conceptes, y mereixedora de crèdit y veneració, tant baix lo punt de vista de la nacionalitat com del de la disciplina.

L' anglés—que 's diu Drayson—á la qüenta va dedicarse á respirar desde la més tendra infància, y dels seus estudis é investigacions n' ha surtit un' obra que ha publicat últimament, y ab la qual proba que la respiració no es bufar y fer ampollas, com molts infelissos supossan.

Efectivament, davant dels seus razonaments no hi ha dupte possible: vostés, jo y tots los demés, som una colla de papanatas que 'ns creyém respirar, y en realitat ni respirém com pertoca, ni sabém lo que 'ns pesquém.

Al primer cop de vista, l' obra del general Drayson espanta.

Son tantas las trabas, reglamentacions, preceptes y circumstancies que imposa á la respiració, que un hom s' aturdeix y acaba per considerar que si per respirar ab art s' ha de fer tot allò, casi casi val més morirse.

Pero quan lo lector imparcial se penetra de las ventatjas que 'l sistema proporciona, entra en reacció, s' anima una mica y poch á poch adquireix lo convenciment de que no hi ha res tan hermos com respirar molts anys, y si pot ser molts sigles.

Perque ab lo sistema anglés de respiració, l' individuo no sols pot dir ab tota la boca que respira artisticament, sino que ademés té la seguretat d' escaparse de totes las malaltias y de viure bo y sà... tota la vida.

Aquí está la gracia del sistema: no sols—com la gramàtica de l' Academia—*limpia, fija y da ex-plendor*, sinó que dona també salut y tranquilitat.

Segons mister Draysón, l' ayre es lo primer element de la naturalesa. L' afirmació potser no es del tot nova; pero lo que si ho es, son las conseqüencias que d' ella 'n deduheix.

L' ayre, aquest fluit compost d' oxígeno, azòe y altres tonterías; aquesta sustancia tan barata y vulgar que ompla l' atmòsfera y las habitacions, es una font de salut, un element curatiu de primera forsa.

En lo fondo de l' obra del anglés s' hi sent aquest crit:

—¡Morin los metjes! ¡abaix los apotecaris!

Y naturalment, ¡viva l' ayre!

Tenint ayre á boca—perque á m'a aquí no pot dirse—y possehint l' art de respirar, ja 's poden riure de totes las dolencias y malalties y enviar á passeig la medicina y la farmacia.

En Draysón explica quantes vegadas s' ha de respirar per minut, de quina manera s' ha de posar la boca, com s' ha de colocá 'l nas, la respiració que convé á la nit y la que correspon al dia.

—L' exercici? ¡las ayguas minerals? ¡las untu-

ras? ¡los elixirs? Enganyifas tot, y *papadineros*. Ayre, ayre y res més que ayre.

—«¿Qué consegueixen—diu mister Draysón—aquests que ab lo pretext de fer exercici, caminan dugas ó tres horas seguidas? ¡Cansarse? Pues més aviat—y més cómodament—se cansarán assentantse en una butaca y posantse á respirar ben depressa durant mitj hora.»

L' argument no admet réplica: jo ho he probat ara mateix, y estich que no puch dir faba.

Lo dolor nerviós, los mals de cor, las neuralgias, lo mal de caixal... y no sé si també 'ls ulls de poll se curan respirant. L' ayre y la respiració metódica son lo secret de la salut perfecta y duradera.

Y ara que ho saben, no ho fassin corre. No fós cas que 'l govern s' enterés del valor del ayre, y determinés estancarlo ó posar un impost sobre la respiració pública.

MATÍAS BONAFÉ.

¡QU' ES HERMOSA!

Quan las flors del jardí regas
ab ton canteret de vidre
aixerida y afanyosa,
qu' ets hermosa.
Que 'ts hermosa Anjelineta
¡qu' ets hermosa!

Quan al brancal de la porta
de bon matí ja traballas
per ta mareta, afanyosa,
qu' ets hermosa.
Qu' ets hermosa quan treballas
qu' ets hermosa.

Cada festa quan te trobo
á l' església ajonollada,
y llegeixes afanyosa
qu' ets hermosa.
Que 'ts hermosa quan llegeixes
qu' ets hermosa.

Quan me miras algun dia
que per ton devant jo passo
y 'm somrius bo y amorosa,
qu' ets hermosa.
Qu' ets hermosa quan me miras
¡qu' ets hermosa!

CANTOR DE CATALUNYA.

PRINCIPAL

La Reiter mereix lo calificatiu de conquistadora. Es curiós observar lo endintre que de dia en dia penetra dintre de l' admiració del públic. ¡Quinas sorpresas més agradables no 'ns està donant!

Vinguda á Barcelona sense ferse precedir del bombo, se 'n anirà després de haver triunfat en tota la línia. Y es que cada dia se li descobreixen nous encants. Artista dotada de un talent extraordinari y de una facilitat de medis prodigiosa, tots

los gèneros se li acomordan y tots los tipos li escauen.

Així, després de haverse fet applaudir en *Frou-frou* y en *Françillon*, vā estar deliciosa en *Il Mondo de la noia* é insuperable en *Mam'zelle Nitouche*. L'actriu dramàtica vā transformar-se en una preciosa *divette d'opereta*. De gracia, de frescura, de ingenuitat no'n vulgan més. Lo mateix declamant que cantant, lo seu traball exquisit sigué una continua filigrana. Lo públich del diumenge, ja bastant numerós, se desfeyá de goig y no cessava de aplaudir. Molt ben secundada pels demés artistas de la companyia, l'obra alcansá un conjunt encisador.

La companyia del Emanuel se distingeix per la séva homogeneitat. Pera fer justicia, hauriam de citar á tots y cada un dels actors que la componen, molt ben imposats dels papers que representan y dotats tots ells de condicions excelents y obedientes á una direcció magistral.

¿Cóm se comprén que l'públich de Barcelona no ompli cada nit lo Teatro Principal, ahont avuy té una ocasió de disfrutar un goig estètic que raras vegadas se presenta en la nostra ciutat?

* * *

L'actor Emanuel representá dimars l'obra de Shakespeare *Lo rey Lear*, qu'és una de las produccions més genials del célebre trágich anglés. *Lo rey Lear* es un drama plé de dificultats. Emanuel sapigué véncelas ab son talent extraordinari, y triufà en tota la linea.

Perfectament encarnat en lo tipo de aquell rey boig, se mantingué á una altura colossal durant tota la representació.

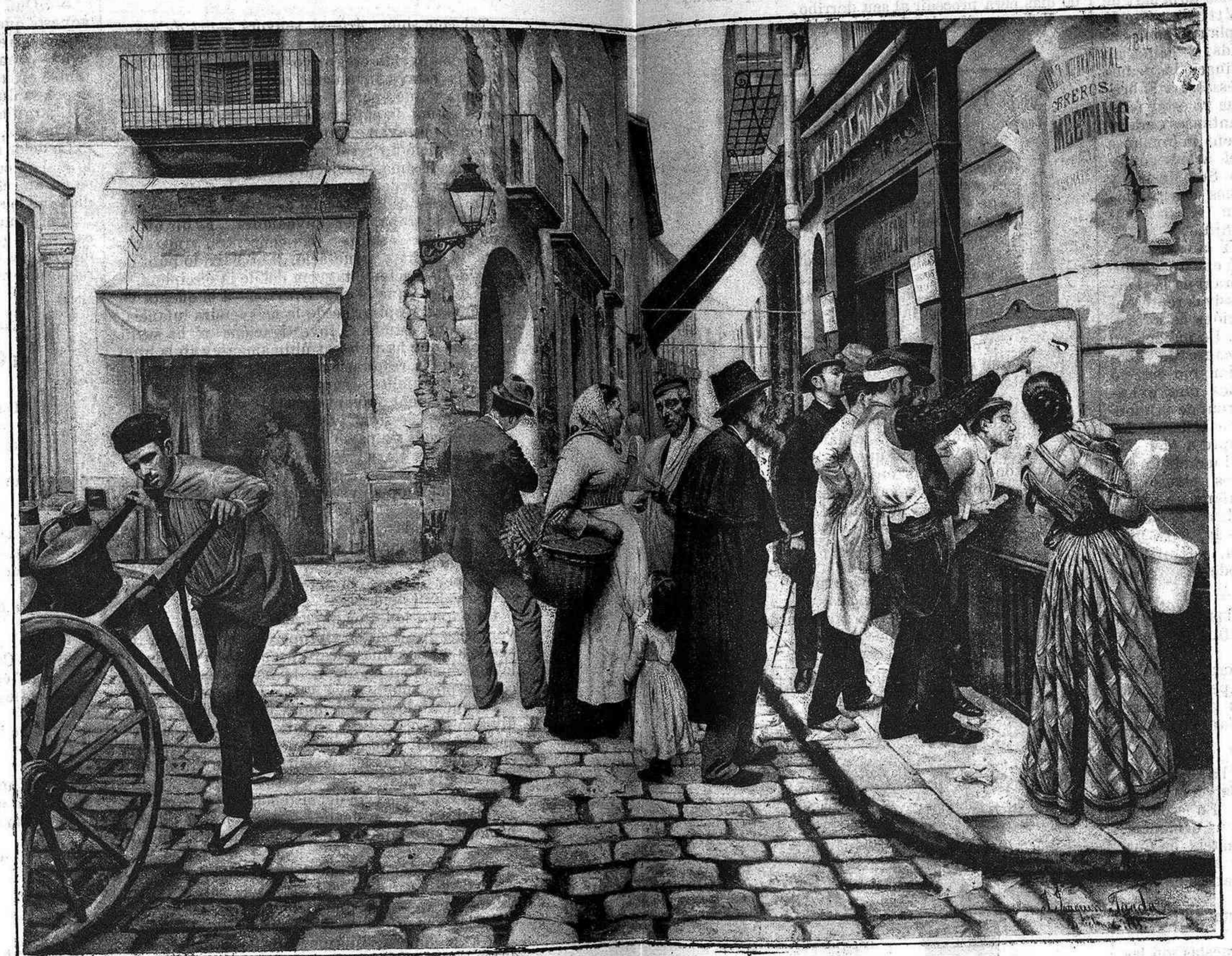
L'art del notable actor italià no té de menester pera distingir-se ni de l'exageració, ni dels excessos de una dicció declamatoria renyida ab lo bon gust y ab la realitat. Emanuel es un artista amant de la naturalitat, que troba ls efectes més conmovedors sense rebuscarlos, que fá lluir l'obra del poeta-creador, á la llum clara y espléndida del seu talent y de sas envejables facultats.

Lo públich escás, pero selecte, tributá al gran actor una verda-dera ovació, admirant una vegada més sos dots escénichs, que l'fan un digne intérprete de las obras colossals de Shakespeare.

ROMEÀ

Comensá la temporada ab la *Dolores*, que tingué una interpretació molt accentuada, y ab l'estreno de la pessa *La feyna de 'n Jafá*, original del jove escriptor Sr. Soler de las Casas. Es una producció divertida que sigué molt ben rebuda, obtenint una execució acertada per part de la Sra. Parrenyo y ls Srs. Soler y Goula.

PÁGINAS ARTÍSTICAS

«LA LISTA DE LA LOTERIA»
QUADRO DEL PINTOR CUBANO Joseph J. Tejada

Dimars, primer estreno de la temporadá catalana. Recaigué aquest en lo drama *Maria de Montpellier*, premiat en los Jochs Florals de Valencia, y original del Sr. Valls y Vicens, nou en lo teatro.

Las consideracions degudas á tot principiant en la difícil carrera de la escena, imposan certa benevolencia á la crítica; pero l'obra del Sr. Valls y Vicens s'ha presentat al públich recomenada per la distinció que vā otorgarli l'Jurat de un certamen literari, y aquesta circunstancia 'ns fá ser una mica més exigents.

Una vegada més s'ha vist, ab motiu de aquesta producció, que 'ls Jurats dels certámens, no sempre están acertats al pronunciar los seus fallos.

Maria de Montpellier no es un drama: per serho li falta assumpto, desarollo, acció, peripécias. La entrega y l'rescat del infant D. Jaume, no bastan per omplir quatre actes y sostener l'interés en l'espectador. La protagonista Maria de Montpellier, plora quan li prenen lo fill, resisteix los intents amorosos de 'n Simon de Monfort, y somriu

elements de que disposa l'orquestra del Tivoli, es impossible treure major partit de la inspirada y difícil partitura de 'n Bretón.

L'héro de la representació es lo tenor Sr. Buggato. Ja en lo Liceo havia representat ab èxit la part de *Garín*; pero en lo Tivoli s'escedeix, principalment en los difícils actes segón y tercer, que son de verdadera prova per un artista. Per primera vegada s'ha sentit y s'ha entès la gran oda á la naturalesa, qu'és una de las joyas de la partitura.

quan recobra al ser volgut. No fà res més: y ab això sol no hi ha drama.

Baix lo punt de vista històrich, no hem sapigut reconeixer á cap dels personatges ab los seus rasgos caràcterístichs. Si 'l rey Pere 'l Catòlic hagués sigut tal com lo pinta 'l Sr. Valls y Vicens, de segur que no hauria passat á la historia. Y de aquell célebre Simón de Montfort, ¿no n'ha fet l'autor un enamorat de melodrama?

Las costums d'época no cal buscarlas tampoch en l'obra aquesta. Los personatges entran y surten á la mida del seu gust de palau y castells ben guardats, talment com si's filtrassin per las parets. En certs recursos adotzenats no hi hauria de incorre may l'autor de un drama històrich.

Per fi, literariamente considerada l'obra, es deplorable. No hem vist may una barreja més rara de vulgaritats y barbarismes floralesch: la majoria dels versos son durs y están embutits de paraules inútils per ferlos venir á la mida. Pronunciats per alguns dels actors de Romea fan mal á l'orella, com una cosa aspra y canteillada.

Y ab tot y això l'obra sigué extraordinariament aplaudida y l'autor cridat á las taules distintas vegadas. Vajin ara á fer cas dels fallos dels jurats y dels aplausos dels amics lo dia dels estrenos.

Lo Sr. Valls y Vicens, acreditat banquer, pot consolarse de la séva falta de aptitud pel cultiu de las lletras, considerant que las lletres de cambi li serán sempre mes propicias.

TIVOLI

Garín será l'obra de la tempora-ada.

S'ha posat en escena ab verda-dera magnificència, estrenantse quatre decoracions novas degudas al Sr. Chia y un vistós vestuari molt apropiat á l'época en que transcorre l'acció, construït segons los figurins del Sr. Labarta. En aquest punt la representació no deixa res que desitjar, acre-ditand una vegada més l'esplendides de la empresa del *Tivoli*.

L'obra ha sigut concertada ab extraordinari carinyo pel mestre director Sr. Petri. Dats los ele-

LLEGINT LO DIARI

— «En Martinez Campos jeu...»
«En Campos avuv s' ha alsat...»
«En Campos...» ¡Oh! basta, basta...
«Ja estich martinezcampat!»

alcans fins de las fortunas més modestas.

NOVEDATS

Per fi *L' Húsar* s' ha despedit del públich, y ab ell la companyia de sarsuela que funcionava en aquest teatro.

La setmana pròxima donarém compte del debut de la companyia dramàtica dirigida pels Srs. Simó y Borrás, que conta ab moltes obres per estrenar, y 's proposa fer una campanya brillant y variada.

CATALUNYA

La nova companyia de sarsuela ha sigut molt ben rebuda. Son director Emilio Carreras es un artista dotat de notables condicions. En la obreta *Calderón* vā posarlas clarament en evidencia. Tant la Pino, com la Fernani, lo mateix en Cerbón qu' en Castillo, son coneguts y apreciats del públich, y trobaren los mateixos aplausos de sempre.

Lo director Cotó conduhi l' orquesta ab la seva pericia acostumada.

Ara vindrán las obras novas, y aquellas son las que s' esperan. Aquesta nit mateixa s' estrena la primera, titulada *Vía libre*.

D' ella 'ns ocuparém la setmana pròxima.

GRAN-VIA

Lo teatro Calvo-Vico, rebatejat ab aquest nom, ha obert ja l' abono, mentres están terminantse las obres de reforma interior, que l' han de convertir en un escelent teatro de hivern.

La companyia del Sr. Tutau conta ab un personal escullit y numerós y ab un número considerable de produccions novas.

CIRCO EQUESTRE

Los clowns, las amassonas, los gimnastas, los equilibristas, los lleóns y 'ls toros s' han despedit del públich.

La Sra. Bardabio estigué discreta en la interpretació de la part de Witilda. Se fá aplaudir en la ballada, y canta ab afinació las demés pessas. La Fábregas vā estar felis, cantantesmeradament la romansa del acte segón, y 'ls Srs. Mestres y Thos contribuhen al excelent conjunt.

Y la interpretació encare vā millorant en las successivas representacions de l' ópera. Lo públich no 's cansa de saborejar una creació lírica tant exuberant de primors y de bellesas. La empresa del Tívoli mereix un calorós aplauso per l' afany ab que 's dedica á popularizar la bona música, posantla al

En breu lo Circo será convertit en teatro, funcionant en ell una companyia de sarsuela. Y aixó que l' Ajuntament ha donat un plasso de 60 dias pera procedir al seu derribo.
¿Xeixanta dias ó xeixanta anys?

N. N. N.

¡CÓNTAHO Á LA TEVA TIA!

Jo estimava á una minyona que ademés de ser molt rica, es potser la més bonica que s' ha vist á Barcelona. Creyent que obrant com á bona lo méu neguit calmaria, sens aná ab embulls, un dia l' amor li vaig declarar y ab sorna 'm va contestar:
¡Cóntaho á la téva tia!

Volent sortir de un apuro que no es del cas referir, á un intim amich vaig dir si 'm volia deixá un duro.
«Si me 'l deixessis, jo 't juro que prompte te 'l tornaria.» Y 'l méu amich que no 's fia de mots que s' enporta 'l vent, va contestarme al moment:
— ¡Cóntaho á la téva tia!

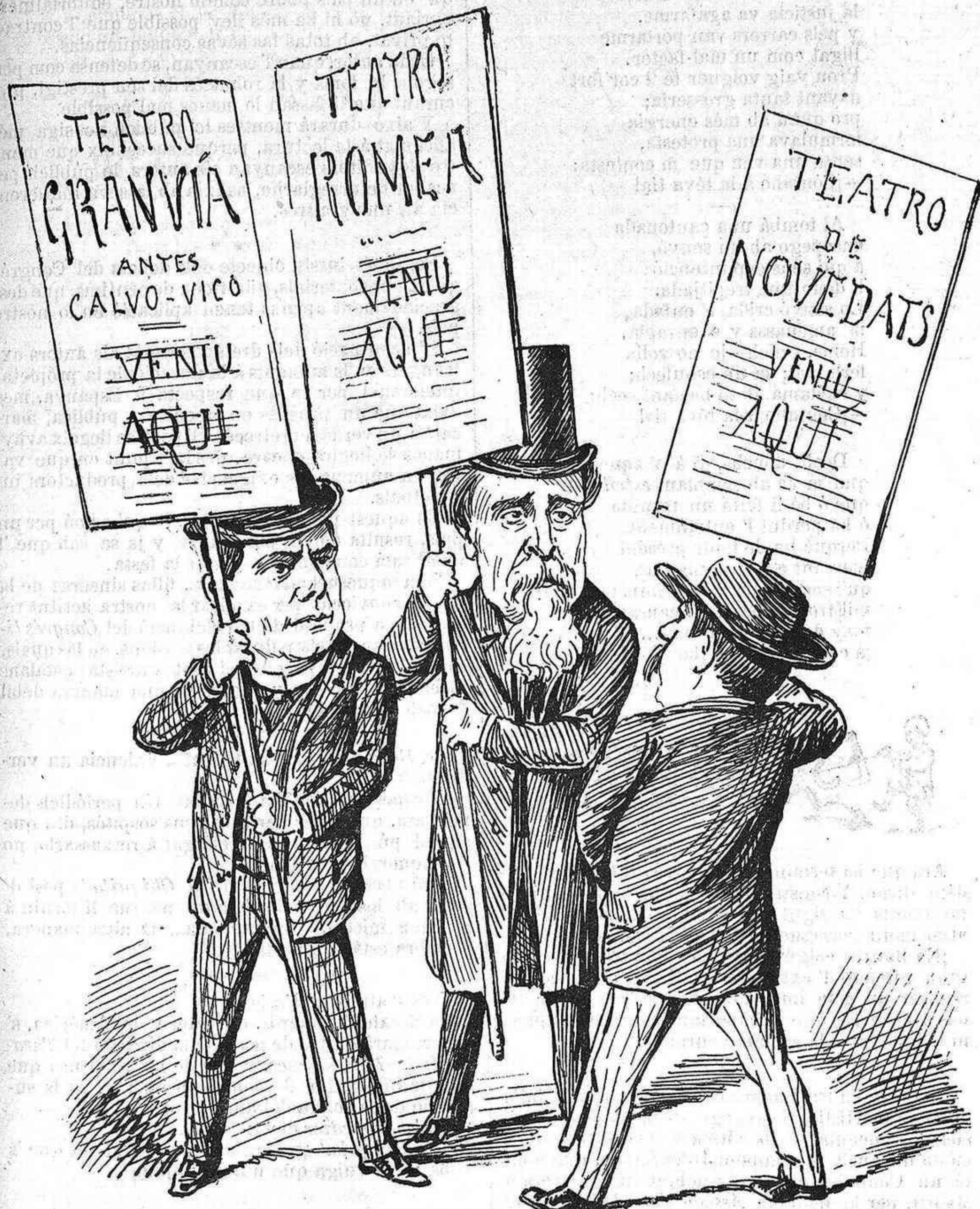
Vaig fer festa tot un més y es lògich y natural, que si un no guanya cap ral arreplegui algún inglés. Donchs quan per la rabia encés lo sastre á cobrar venia,

LO SETÉ SAGRAMENT

— Quan acabém de casarnos,
¿sabs qué penso fer, Paleta?
Aná á comprar bergansí,
caminadors y basseta.

LA TRIPLE COMPETENCIA

—¡Jo soch més bo que 'ls demés!
—¡Soch jo, noy! —¡Jo ho faig milló! —
(Dintre un cuants mesos, lo públich
donarà la *solució*.)

com pagarli no podía
mil excusas li donava,
y ell tot serio contestava:
—Cóntaho á la téva tía!

Aburrit de fer badalls
y d'anar sempre tronat,

al banquer don Pau Bernat
li explicava 'ls meus traballs.
Jo 'm creya com que te *galls*
que d' apuros em treuria;
prò ab sarcàstica ironía
y ab veu aspra, aixis digué:
—A mí no m' expliquis re;

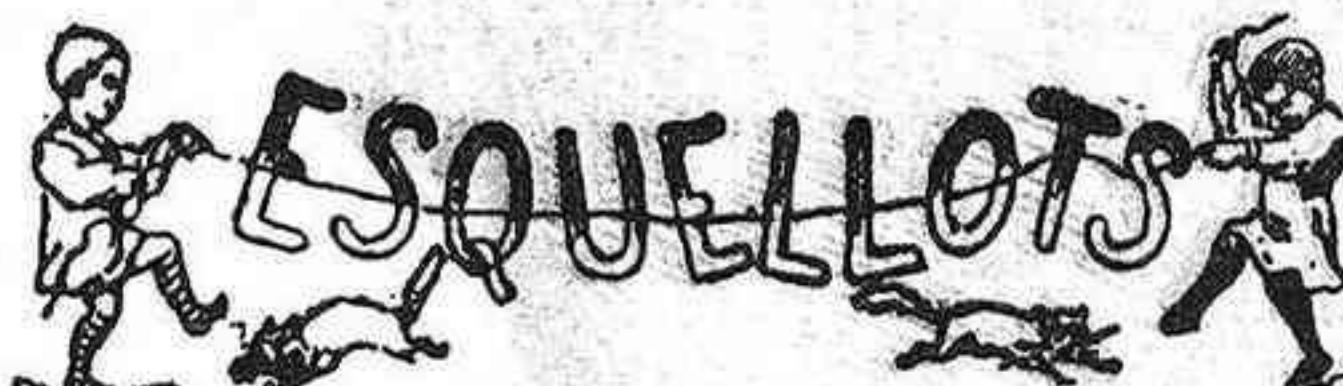
—¡Cóntaho á la téva tia!

Sent víctima de'un error
la justicia va agafarme,
y pels carrers van portarme
lligat com un mal-factor.
Prou vaig volguer fè'l cor fort
davant tanta grosseria;
pro quan ab més energia
formulava una protesta,
sento una veu que 'm contesta:
—¡Cóntaho á la téva tia!

Al tombá una cantonada
ensopego ab un senyó,
á qui sens cap intenció
li dono una trepitjada.
Lo senyó crida, s' enfada,
m' amenassa y s' enrabi.
Home,—dich—jo no volia
ferli mal; fa un esbufech;
y exclama ab tò bastant sech:
—¡Cóntaho á la téva tia!

Dech, donchs, di á n' aquesta gent
que 'm ve ab semblant *estribillo*,
que ó bé li falta un tornillo
ó ha perdut l' enteniment.
Perqué ha de tenir present
(deixant apart sa manía),
qu'encar' que la sort impia
mil tropells m' haja causat,
may de la vida hi anat...
jà contar res á la tia!

J. USÓN.

Ara que ha terminat lo Congrés literari, ja podem dirho. Y consti que si no ho hem manifestat avants ha sigut únicament pel temor de no alsar molta polsaguera en el *archivo de la cortesía*.

¡Na hauria calgut més sino que trebantse tan gran número d' extrangers á Barcelona resolts á realisar un acte important, haguessem dit de bonas á primeras que la importància del acte aquest ni resultava ni la sabiam veure!

**

No entra en los nostres càlculs esbrinar la talla literaria ó artística dels congressistas, la majoria d' ells desconeguts, y 'ls altres trobantse encare á molta distància del eminent Jules Simon, que honrà un Congrés semblant celebrat anys enrera á Madrid, per la mateixa *Association Artistique et Literaire*.

Grans ó petits, pertanyen al gremi intel·lectual y son extrangers, y aquests dos títuls per si sols los feyan acreedors á las atencions y als obsequis de que han sigut objecte en la nostra ciutat.

Pero no podem callar, porque aixó es evident, que de las sessions celebradas no n' ha surtit cap idea lluminosa.

Tal vegada per aquest motiu, lo públich barceloní s' ha preocupat poquíssim dels acorts presos pels congressistas.

**

Tot s' ha reduhit, en suma, á extremar las con-

dicions de la propietat intel·lectual, á buscar la manera de posar á ratlla als editors, sense considerar qu' en un pais pobre com lo nostre, editorialment parlant, no hi ha més lley possible que 'l contrac-te privat, ab totas las sévas conseqüencies.

Cada autor, quan l' escanyan, se defensa com pot, segons la forsa y la robustés del seu prestigi, procurant que li fassan lo menos mal possible.

Y això durarà mentres lo públich no siga més aficionat á la lectura, perque succeheix que mentre los editors escanyan als autors, lo públich per acabar de arreglarho, asfixia ab la séva indiferència als uns y altres.

**

Foren exclusiu objecte dels debats del Congrés qüestions materials, qüestions de céntims, que desgraciadament apena tenen aplicació en lo nostre pais.

L' acentuació dels drets concedits als autors extrangers y 'ls auments á la duració de la propietat intel·lectual, per lo que respecta á Espanya, mes aviat que un progrés en la cultura pública, marcarán un verdader retrocés. Si poch se llegeix avuy, menos se llegirà encare, desde 'l punt en que vanjan en augment las exigències dels productors intel·lectuals.

En aquest punt, com en tot, lo qu' es bó per un pais, resulta dolent per l' altre, y ja se sab que 'l débil està condemnat á pagar la festa.

Fem aquestas advertencias, fillas sinceras de la nostra convicció, per explicar la nostra actitud reservada, á propòsit de la celebració del *Congrés literari*, y en tanhan durat las sessions, en las quals, sols una minima part dels literats y artistas catalans hi han intervenint y encare de una manera débil y poch ostensible.

La *Bella Chiquita* ha tingut á Valencia un verdader fracàs.

L' espectacle no ha agradat. Un periódich democrata, que no es per cert gens sospitos, diu que aquell públich s' ha vist obligat á retxassarlo, no per inmoral.... per lleig.

Serà necessari que la *Bella Chiquita* s' posi d' acort ab los Pares de Família perque li tornin á fer una mica de propaganda.... D' altra manera, la pobra està ben llesta.

Ecos teatrals de Paris.

La Sarah Bernhardt, de retorn de Amèrica, s' encarregarà dintre de poch de la direcció del *Theatre de la Renaissance*, y una de las reformas que intenta introduhir de bonas á primeras, es la suppressió de la conxa del apuntador.

Un *boulevardier* deya:

—Se comprén que la Sarah, á l' edat en que s' troba ja no vulga que ningú l' apunti.

..

A las senyoras qu' en la present temporada ocuparán butacas de platea en lo *Grand Theatre de l' Opera*, se 'ls prohibeix usar sombrero.

Vamos á veure: ja que totes las modas y especialment las dels sombreros de gran tamanyo 'ns venen de Paris ¿quín dia las empresas barceloninas adoptarán una disposició idéntica á la que s' ha posat en planta en lo primer teatro de aquella capital?

Que no 's puga dir que de las modas de Paris seguim sols las dolentes y deixém las bonas.

A una persona que vá assistir diumenje á la

LAS DONAS DE PARIS

Fot. Reutlinger.—Paris

Mlle. Demarsy

Treballa ab gran èxit al *Gymnasse*. Es una de les donas de més boga, y ademés de possehir à la perfecció l' art dramàtic, té una gracia especial en saber ferse regalar collars de perlas y *bibelots* de gran preu.

inauguració del curs académich de la Escola de Arts y Oficis de Gracia, celebrada en lo saló de sessions de aquella Casa Consistorial, li van preguntar:

—Naturalment que al final devia haverhi piscolabis d'veritat?

—No; pero en canbi vā haverhi una cosa dolsa.

—¿Bolados?

—No.

—¿Carmetlos?

—Tampoch.

—¿Y donchs qué vā ser aquesta cosa dolsa?

—Un discurs de gracia^s del regidor Sr. Sucre.

Per haver mort lo fuster del Ajuntament de Bar-

celona, en l'última sessió celebrada pels nostres regidors, van nombrarse'n tres.

—¡Tres fusters! ¿Y aixó?—vaig preguntar à un dels més assiduos concurrents à las sessions.

—Jo li diré—'m vā respondre.—Sent tres en lloch de un, hi haurà més competencia, y l' dia que 'ns hajan de fer la caixa, à la ciutat li surtirà molt més barato.

Llegeixo en *La Renaixensa*:

«Es tanta la cullita de bolets que hi ha enguany, que per la part de la montanya, en los voltants de Manresa y Berga, 's venen los rovellons fins à tres rals l' arroba.»

Sempre havia cregut lo mateix: any de fusionistas, bolets segurs.
O sino que ho diguin els de Montblanch.

La Societat Catalana de Concerts ha obert ja l'abono pels cinch que 's proposa celebrar en lo teatro Lirich, los dias 15, 19, 22, 26 y 29 del present Octubre.

Apart de que 'ls programes son escullidissims, los filarmónichs sabrán ab satisfacció que la direcció de la indicada societat ha contractat á algúns notables professors extrangers, y ha adquirit ademés instruments de metall aproposit que no s'usavan encare á Barcelona.

No duptém un moment que la campanya de tardor serà brillant com sempre.

¡Pas á la bona música!

Un bombero sentia férselfi aygua á la boca, al llegir la següent noticia, que publica un periódich extranger:

«La brigada de incendis de Nova York conta ab un aparato més.

» Desde fa pochs días forma part del material de incendis un wagó-restaurant que sortirà sempre que ocorri un foch de importancia.»

***

Després de reflexionar un moment sobre 'l context de l' anterior noticia, vá dir lo bombero:

—Aqui á Barcelona lo wagó-restaurant no seria possible de cap modo ¿y saben per qué?

—¿Per qué?

—Senzillament: perque á l' hora que més nosaltres el necessitessim, l' estarian ocupant els regidors.

Mentre un congressista extranger estava embiecat contemplant á l' elefant del Parch, aquest animalet vá pêndreli 'l sombrero, que per més señas era de palla, y en un santiamén se 'l vá cruspir.

Vels'hi aquí un fet que donará lloch á un tema que podrá discutirse en lo més próxim Congrés que se celebri.

«Dret de propietat dels sombreros de palla dels congressistas: quan un animal qualsevol se 'n apoderá y se 'ls menja ¿qui 'ls ha de pagar: los congressistas, los animals ó 'ls sombrerers?»

Altres temes que no valen més que aquest acostuman á discutirse en aquesta classe de congressos.

S'acaba de celebrar una boda ab tota solemnitat. Los nuvis surten de la Mercé donantse 'l bras: ell vá de frach, ella porta 'l vestit blanch de rúbrica adornat ab la simbólica flor del taronjer.

En lo moment de anar á pendre 'l cotxe, la mamá sogra s'atansa al nuvi y li diu:

—Pensa, fill meu, que desde aquest moment comensa per tú una vida nova: ja may més tornis á fer cap tonteria ¿ho sents?

—Descansi, mamá—respón lo nuvi.—Jo li juro per lo més sagrat que la de avuy será la darrera.

TIPOS GRANADINS

Un rastrillador.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

Obras de M. Figuerola y Aldrofeu

! Pesetas.

Cromos. Colecció de cuadros á la ploma.	0'25
La primera volada. Novela picaresca.	0'25
¡¡¡Alló!!! Versos picants, salats, dolsos,verts y madús.	0'25
Pessigollas intimas. De diferentes sen- sacions.	0'25
Del Infern á la Gloria. Novela pica- resca.	0'25
Amor etern. Quadret trágich semi-histó- rich.	0'25
Memorias de un polisson. Humorada en vers.	0'25
Música celestial. En vers.	0'25
Vigilia de casament. Monólech.	0'50
Modus-vivendi. Pessa catalana en un acte.	0'50
Palpitacions. Colecció de poesias. Un to- met de 48 páginas..	0'50
Mala lluna. Pessa catalana en un acte..	0'50
L' any 13,000. Fantasía.	0'50
Qui abrassa molt... Pessa catalana en un acte.	1'00
Temps percut. Pessa en un acte.	1'00
La sombra de un vestit. Pessa en un acte..	1'00
Servay de plata. Comedia en dos actes.	1'00
Lo cós del delicte. Comedia en dos actes.	1'00
L' Home dels nassos. (Nova edició). Es- ternut en un acte y en vers.	1'00
La Capota de palla. Comedia en tres actes.	2'00
L' esca del pecat. Novela de costums; 160 planas.	2'00

DÉCIMA EDICIÓ

Lo Vigilant. Preu 2 rals.

Está agotanse la edició de la obra UNA AVENTURA D' AMOR

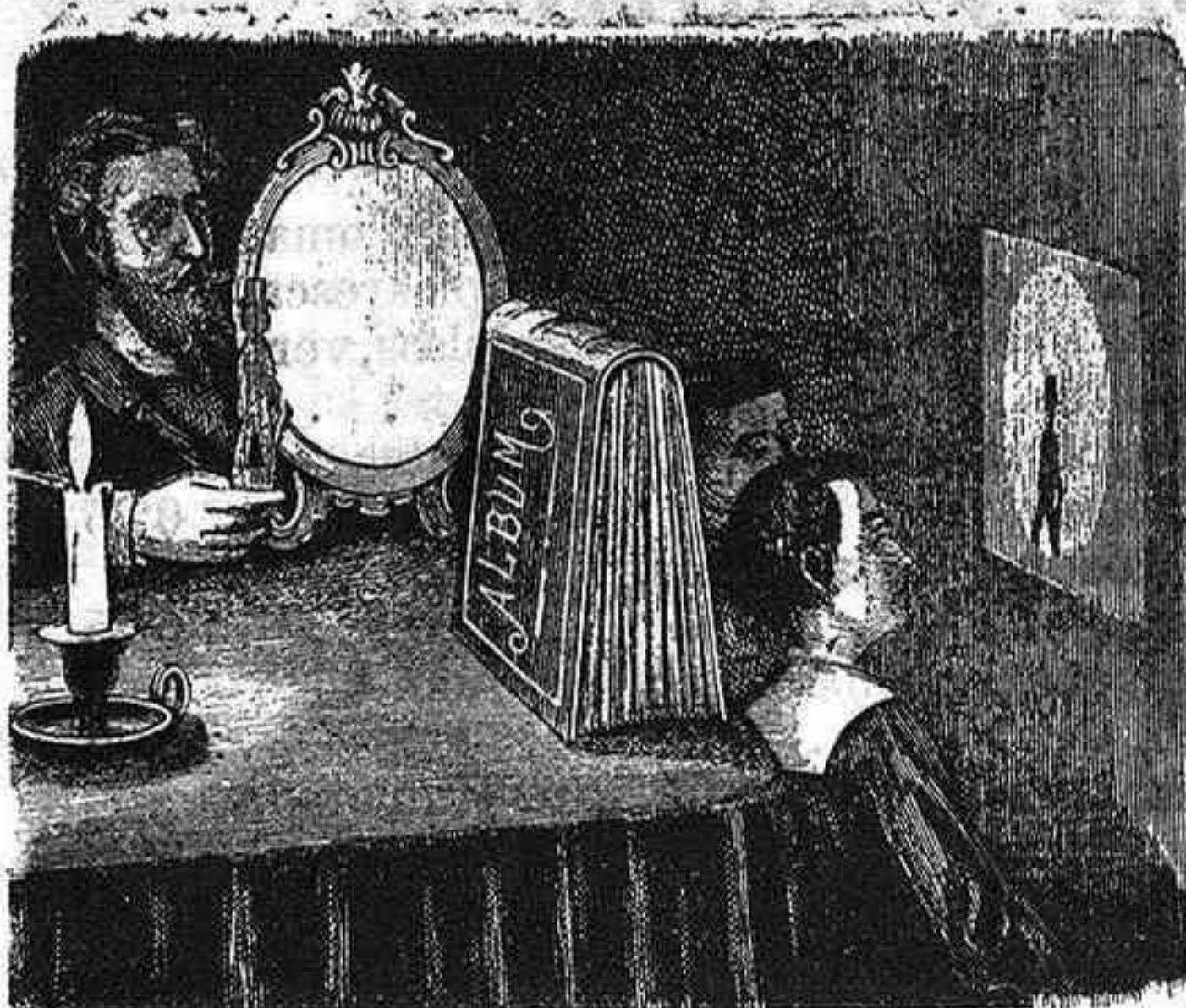
DEL POPULAR POETA C. GUMÀ, ILUSTRADA PER M. Moliné

~~~~~ Preu 2 rals ~~~~

Azotes y Galeras, por Mariano de Cavia, con dibujos de A. Pons.	3'50
Madrid en broma, por Luis Taboada	3'50
De pitón á pitón, por Sobaquillo y prólogo de M. Cavia,	3'50
Cuadros vivos, por Eduardo de Palacio,	3'50
Solos de Clarín, por Leopoldo Alas con prólogo de J. Echegaray, dibujos de A. Pons.	4
La vida cursi, por Luis Taboada,	3'50
Salpicón, por Mariano de Cavia,	3'50
Dos historias vulgares, por José Castro y Serrano..	3'50
Tinta negra, por Joaqnin Dicenta, dibujos F. Muñoz, Lucena y Pons.	3'50
Historietas, por Angel Pons,	3'50
Siga la fiesta, por Luis Taboada,	3'50
Cuentos del vivac, (Bocetos militares), por F. Urrecha..	3'50
Prosa ligera, por José Laserna.	3'50
Caricaturas, por Luis Taboada.	3'50
Viajes de un bromista, por J. Ortega Munilla,	3'50
Páginas alegres, por Luis Taboada,	3'50

NOTA.—Tethom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó
dé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No
responém d' estravios, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponentis de la casa se 'ls otorgan rebaixas

DISTRACCIONS CASULANAS

SOMBRES XINESCAS

L' operador se coloca detrás dels espectadors.

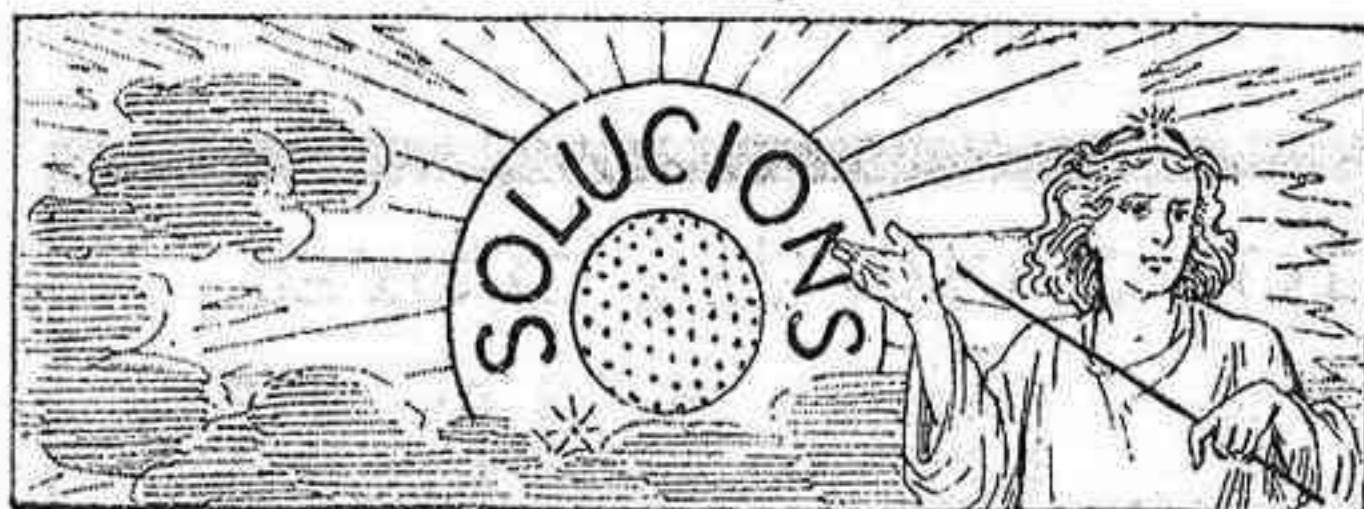
Sobre la taula hi ha una espelma encesa; davant d' ella, s' clava à la paret un full de paper blanch.

Entre l' llum y l' paper, s' hi posa un obstacle, un llibre, per exemple.

¿Cóm se produheixen ara las sombras?

Senzillissimament: per medi d' un mirall collocat à un costat de la taula. (*Vejin lo dibuix.*) Totas las figuretas retalladas que passin per devant del mirall, marcan perfectament la sombra sobre l' paper de la paret, produint un' efecte molt nou y agradable.

Aixó si, l'spectadors no s' han de girar may, porque coneiguda la trampa, desapareix tota la ilusió.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Pa-u-la.*
- 2.ª ID. —*Dis-si mu-la-da.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Arrimá—Armari.*
- 4.ª TRENCÀ-CLOSCAS.—*Olesa de Montserrat.*
- 5.ª CREU DE PARAULAS.—
C A
O R
C O M E T A
A R E N A S
T A
A S
- 6.ª LOGOGRIJO NUMÉRICH.—*Puigcerdá.*
- 7.ª GEROGLIFICH.—*Un vuité té vint porrons.*

Trenca Caps

XARADA

Consonant es la *primera*,
nota musical *segona*,
pronom personal *tercera*
y total rey antich dona.

MR. EUGOI.

TRENCA-CLOSCAS

'L CEL SUA

Formar ab aquestas lletras lo titul de un drama català.

F. A. MISNORN.

TERS DE SILABAS

Primera ratlla: vertical y horisontal: nom de dona.—Segona: lloch ahont s' hi viu.—Tercera: lo qui sab nadar.

CESSAR FERRER.

GEROGLIFICH

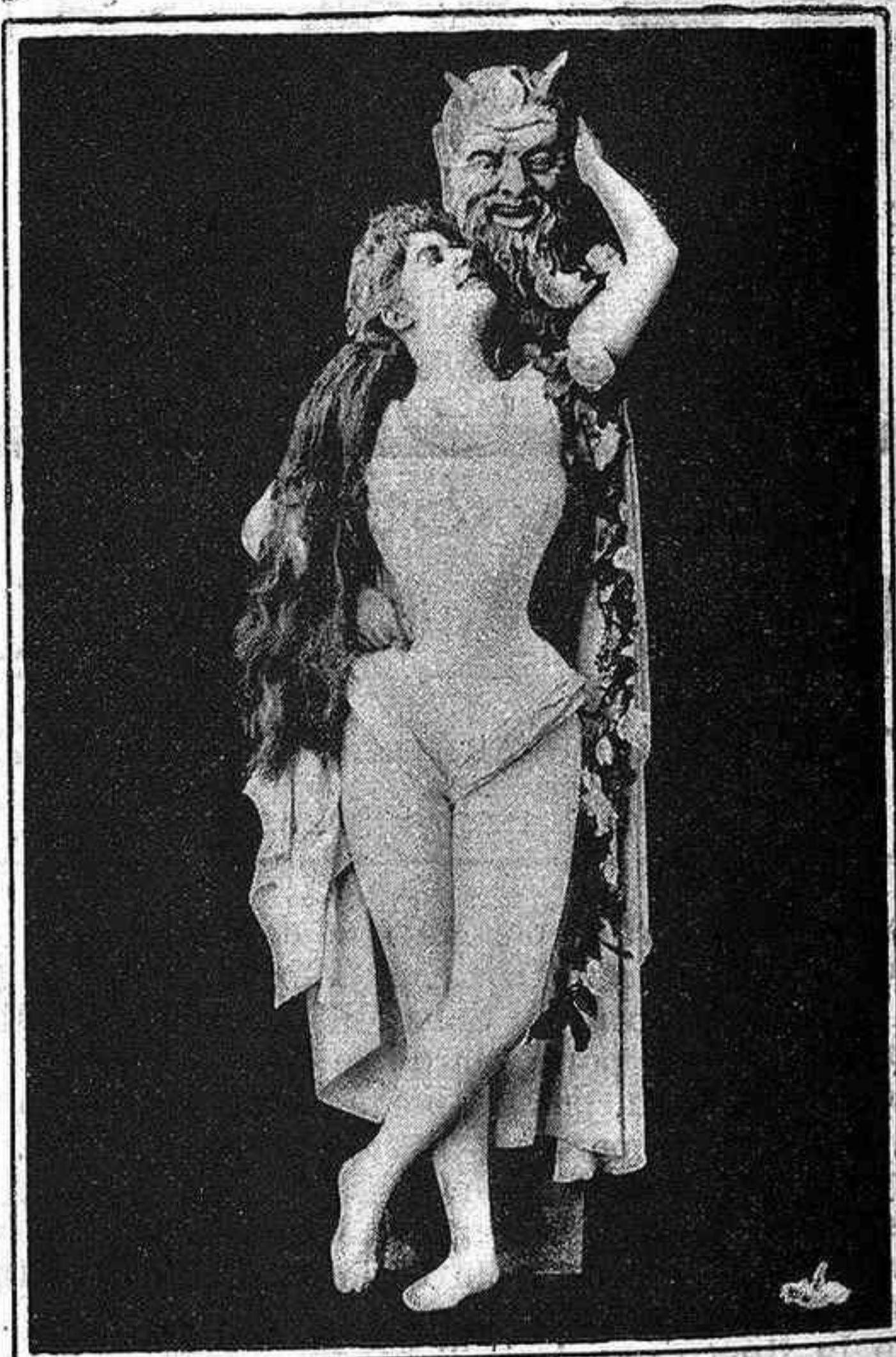
N S T

M O N
L I
h a
d m n n t

A L
r e

N. ARGEREP.

FILLAS DE EVA

Fot. S. B. Parrent y fill.—New-York

Ab la afició que aquí mostra,
casi bé que ja està dit
lo destino que 's prepara
pél que li sigui marit.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63